

SKY 213 SAĞLIK KURUMLARINDA MALİYET MUHASEBESİ

ÖĞR. GÖR. PINAR DOĞANAY PAYZİNER

MALİYET MUHASEBESİ VE KAYIT DÜZENİ

5. HAFTA DERS İÇERİĞİ

- Maliyet Muhasebesinde Yardımcı Hesap Kayıtları

MALİYET MUHASEBESİNDE YARDIMCI HESAP KAYITLARI

MALİYET MUHASEBESİNDE YARDIMCI HESAP KAYITLARI

- 7/A seçeneğinde fonksiyon esasına göre sınıflandırılmış ana hesaplarda izlenen giderler, aynı anda gider çeşitleri ve gider yerleri için açılmış yardımcı hesaplara da kaydedilirler.
 1. Gider Çeşitleri Hesapları
 2. Gider Yerleri Hesapları

1. Gider Çeşitleri Hesapları

- Çeşit esasına göre bölümlenmeyi yansıtan gider çeşitleri hesapları, 7/A seçeneğinde aşağıdaki gruplar altında toplanmıştır:

- 0 – İLK MADDE VE MALZEME
- 1 – İŞÇİ ÜCRET VE GİDERLERİ
- 2 – MEMUR ÜCRET VE GİDERLERİ
- 3 – DIŞARIDAN SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER
- 4 – ÇEŞİTLİ GİDERLER
- 5 – VERGİ, RESİM VE HARÇLAR
- 6 – AMORTİSMAN VE TÜKENME PAYLARI
- 7 – FİNANSMAN GİDERLERİ

5

1. Gider Çeşitleri Hesapları

- Bu gruplar içerisinde yer alacak gider hesaplarının belirlenmesinde işletmelere özgürlük tanınmıştır. Ancak işletmeler ait oldukları gruba ters düşmeyecek şekilde hesapları belirlemelidir.

ÖR. 0 – İLK MADDE VE MALZEME

01 – İlk Maddeler	05 – İlk Maddeler
02 – Yardımcı Maddeler	08 – Kırtasiye Malzemesi
03 – İşletme Malzemesi	09 – Diğer Malzeme

ÖR. 0 – İLK MADDE VE MALZEME

- 01 – İlaç
- 05 – Tıbbi Sarf Malzeme
- 09 – Diğer Malzeme

6

2. Gider Yerleri Hesapları

- **Gider yerleri**, her birinin giderleri ayrı ayrı izlenip raporlanan örgüt, faaliyet veya hesap birimleridir.
- “Maliyet merkezleri” adı ile de anılan gider yerleri, Tekdüzen Hesap Planı’nda aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.
 - ESAS ÜRETİM GİDER YERLERİ
 - YARDIMCI ÜRETİM GİDER YERLERİ
 - YARDIMCI HİZMET GİDER YERLERİ
 - YATIRIM GİDER YERLERİ
 - ÜRETİM YERLERİ YÖNETİMİ GİDER YERLERİ
 - ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDER YERLERİ
 - PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDER YERLERİ
 - GENEL YÖNETİM GİDER YERLERİ

7

2. Gider Yerleri Hesapları

- Sağlık kurumları; işbölümü, uzmanlaşma, karmaşık bir yapıya sahip olma gibi özellikleri nedeniyle çok sayıda ve farklı gider yerlerine sahiptir.
- TDHP’de yer alan gider yerlerini, sağlık kurumlarında yapılacak maliyet analizi çalışmaları için üç başlık altında toplayabiliriz.
 - Esas Üretim Gider Yerleri
 - Yardımcı Üretim Gider Yerleri
 - Yönetim ve Destek Hizmet Gider Yerleri

8

2. Gider Yerleri Hesapları

- **Esas Üretim Gider Yerleri:** Hastaya fiilen sağlık hizmeti sunan birimler olan poliklinikler ve yatan hasta servisleri (klinikler)
- **Yardımcı Üretim Gider Yerleri:** Hastaneler için yardımcı üretim gider yerleri, hastane işletmelerinin ürettikleri esas hizmetler olan teşhis ve tedavi hizmetlerinin yerine getirilebilmesi için gereksinim duyulan tetkik, tahlil ve işlemlerin yapıldığı yerlerdir.

9

2. Gider Yerleri Hesapları

- **Yönetim ve Destek Hizmet Gider Yerleri:** Esas üretim gider yerleri ve yardımcı üretim gider yerleri sağlık hizmeti üreten, üretim ile ilgili birimlerdir. Bu birimlerin verimli ve etkili bir şekilde sağlık hizmeti sunabilmesi için bir takım yönetim ve destek hizmet birimlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Yönetim ve Destek Hizmet Gider Yerleri, fiilen sağlık hizmeti üretmeyen ancak sağlık kurumlarında hizmetlerin yürütülebilmesi için gereksinim duyulan birimlerdir.

10

EŞ ZAMANLI KAYIT YÖNTEMİ

- 7/A seçeneği, giderlerin eş zamanlı kayıt yöntemine göre izlenmesini öngörmektedir.
- **Eş zamanlı kayıt yöntemi**, fonksiyonel ana gider hesaplarına kaydedilen bir giderin aynı anda hem ilgili gider çeşitleri hesaplarına, hem de gider yerleri hesaplarına kaydedilmesidir.

11

EŞ ZAMANLI KAYIT YÖNTEMİ

Örnek 3.

12

EŞ ZAMANLI KAYIT YÖNTEMİ

- Yevmiye kayıtları bir yandan defteri kebirde 710, 720, 730, 760, 770 numaralı ana gider hesaplarına aktarılırken, öte yandan da gider çeşitleri yardımcı defterinde, ilgili gider çeşitlerine ayrılmış sayfalarda, ait oldukları gider yerleri sütunlarına yazılacaktır.

13

EŞ ZAMANLI KAYIT YÖNTEMİ

Yansıtma Hesapları ve Eş Zamanlı Kayıt Yöntemi

- Eş zamanlı kayıt yöntemi, gider hesaplarına yapılacak kayıtlarda olduğu gibi, yansıtma hesapları kayıtlarında da uygulanmalıdır.
- Eş zamanlı kayıt yöntemi gereği, ana yansıtma hesaplarının altında giderlerin nereye (hangi hesaplara) ve nereden (hangi gider yerinden) yansıtıldığını belirten alt hesaplar kullanılır.
- Giderlerin yansıtıldığı yerlerle ilgili yardımcı hesaplar şu şekilde olabilir:

14

EŞ ZAMANLI KAYIT YÖNTEMİ

Yansıtma Hesapları ve Eş Zamanlı Kayıt Yöntemi

- 01 – Üretim Maliyetlerine Yansıtılan Direkt İlk Madde ve Malzeme Gid.
- 02 – Üretim Maliyetlerine Yansıtılan Direkt İşçilik Giderleri
- 03 – Üretim Maliyetlerine Yansıtılan Genel Üretim Giderleri
- 10 – Dönem Giderlerine Yansıtılan Üretim Giderleri
- 11 – Dönem Giderlerine Yansıtılan Araştırma ve Geliştirme Giderleri
- 12 – Dönem Giderlerine Yansıtılan Pazarlama, Satış ve Dağıtım Gid.
- 13 – Dönem Giderlerine Yansıtılan Genel Yönetim Giderleri
- 14 – Dönem Giderlerine Yansıtılan Finansman Giderleri

15

EŞ ZAMANLI KAYIT YÖNTEMİ

Yansıtma Hesapları ve Eş Zamanlı Kayıt Yöntemi

(Devam)

- 20 – Çalışmayan Kısım Giderlerine Yansıtılan Üretim Giderleri
- 21 – Çalışmayan Kısım Giderlerine Yansıtılan Dönem Giderleri
- 30 – Maddi Duran Varlıklara Yansıtılan Üretim Giderleri
- 31 – Maddi Duran Varlıklara Yansıtılan Dönem Giderleri
- 40 – Maddi Olmayan Duran Varlıklara Yansıtılan Üretim Giderleri
- 41 – Maddi Olmayan Duran Varlıklara Yansıtılan Dönem Giderleri

16

EŞ ZAMANLI KAYIT YÖNTEMİ

Yansıtma Hesapları ve Eş Zamanlı Kayıt Yöntemi

- Bu yardımcı hesapların altında işletmenin yine kendi gider yeri bölümlemesi alt hesabı da yer alır.
- Örneğin;

711 Direkt İlk Madde ve Malzeme Gideri Yansıtma Hesabı

01 – Üretim Maliyetlerine Yansıtılan DİMMG ← Nereye ?

10 – Kesim Bölümü

11 – Montaj Bölümü

} Nereden ?

17

EŞ ZAMANLI KAYIT YÖNTEMİ

Yansıtma Hesapları ve Eş Zamanlı Kayıt Yöntemi

Örnek 4.

18

